

Het waarom van circulair bouwen

Omzien naar andere wegen

In Nederland produceren we jaarlijks bijna 25 miljoen ton bouw- en sloopafval. Daarvan wordt meer dan 85% 'nuttig hergebruikt' als funderingsmateriaal in grond-, weg- en waterbouwkundige werken. Maar als we het daar straks niet meer kwijt kunnen, is het zaak dat de vastgoedsector en de bouw omzien naar andere wegen.

Bas van de Griendt *

De gebouwde omgeving is grootverbruiker van energie en grondstoffen in ons land. Ze is goed voor bijna 40% van het energiegebruik en 50% van het grondstoffenverbruik. En naast dat de gebouwde omgeving verantwoordelijk is voor meer dan een derde van alle CO₂-emissies, produceert de bouw jaarlijks bijna 25 miljoen ton bouw- en sloopafval.

'Nuttig toegepast'

Dat afval wordt vrijwel allemaal (ruim 97%) 'nuttig toegepast'. Slechts 2,5% wordt gestort en er wordt nauwelijks iets verbrand, aldus het Compendium van de Leefomgeving. Ter vergelijking: in 1985 had ons land weliswaar de helft minder aan bouw- en sloopafval, maar toen werd nog geen 50% hergebruikt en de rest gestort.

Laagwaardig hergebruik

Nuttig toepassen van bouw- en sloopafval gebeurt vooral buiten de bouw en op een laagwaardige manier. Naar schatting 85% van het afval wat vrijkomt wordt verwerkt tot puingranulaat en als funderingsmateriaal aangebracht onder wegen. Nog geen 5% wordt hergebruikt in de bouw zelf.

Dat komt omdat in de vastgoedsector en de bouw de keuze van materialen traditioneel is gericht op kwaliteit, functionaliteit, prijs en design. Potentieel hergebruik speelt daarbij nauwelijks een rol. Verspilling wordt eenvoudigweg betaald. Er is geen prikkel om dat anders te doen. En dat terwijl je gebouwen of bouwelementen ook zo kunt

ontwerpen dat ze gemakkelijk en hoogwaardig kunnen worden her-gebruikt en er veel minder of misschien zelfs helemaal geen nieuwe grondstoffen meer nodig zijn.

Dat laatste is ook wat bepleit wordt met het oog op een zogeheten circulaire (bouw)-economie. Namelijk het zuiniger omgaan met grondstoffen en materialen door anders te denken over bouwproducten, ze anders te ontwerpen en productie-processen anders in te richten. Vraag is alleen hoe je de vastgoedsector en de bouw daarin meekrijgt?

Waarom circulair

Reden waarom de overheid aanstuurt op een circulaire economie en veel industrieën ertoe overgaan, heeft meestal te maken met toenemende schaarste en stijgende prijzen van grondstoffen, waarbij we voor een aantal grondstoffen bovendien afhankelijk zijn van het buitenland (leveringszekerheid). Concreet voorbeeld hiervan zijn zeldzame aardmetalen voor de elektronica-industrie. Voor de bouw echter spelen deze argumenten (nog) niet of veel minder.

Wat voor de bouw wel speelt, is dat de steeds grotere vraag naar grondstoffen voor een steeds grotere milieubelasting zorgt. Dat heeft alles te maken met de bouw-opgave waarvoor we staan de komende jaren. Eén miljoen woningen bijvoorbeeld toevoegen aan een voorraad van 7½ miljoen stuks kan, als we dat net zo doen als altijd, immers niet zonder gevolgen blijven. Daarom zou je de milieudruk centraal moeten stellen, wat onder andere het geval is met zogeheten MPG-berekeningen voor de milieuprestaties van gebouwen die sinds 1 januari van dit jaar verplicht zijn.

Daar komt bij dat de GWW-sector komende decennia naar verwachting steeds minder behoefte heeft aan funderingsmateriaal onder wegen. Op dit moment is dat, zoals eerder aangegeven, de belangrijkste toepassing van vrijkomend bouw- en sloopafval. Maar omdat puingranulaat gemakkelijk herbruikbaar is, zal de behoefte eraan komende jaren naar verwachting steeds meer afnemen. De verzadiging die zo ontstaat in de GWW-sector moet voor de bouw een extra stimulans zijn voor het ontwikkelen van meer circulaire toepassingen en is reden om om te zien naar andere wegen.

Auteursinformatie

* Auteur [Bas van de Griendt](#) is oprichter en eigenaar van [Stratego Advies](#). Hij is expert op het gebied van duurzaamheid in de gebouwde omgeving en onder andere programmamanager voor [#NRPcirculair](#) voor de renovatie en transformatie van de bestaande bouw. Op 1 maart jongstleden verscheen een boekje van hem wat een korte inleiding geeft in [Circulaire Economie voor de bouw](#).

<https://vastgoedjournaal.nl/news/35992/het-waarom-van-circulair-bouwen-omzien-naar-andere-wegen>